

I CENTENARI

DEL NAIXEMENT D'EN FRANCESC PUJOLS

ANECDOTARI D'EN FRANCESC PUJOLS

La provérb de Francesc Pujols

Francesc Pujols és un home que tot sembla de peu a terra. La Sumpción, el Concepte general de la Ciència Catalana, i sobretot la Història de l'Elegància Catalana en la Política Espanyola, en són demostracions contundents.

El nostre Marqués, en canvi, allò que és, sol tenir el cap als núvols i perd sovint la cama de navegar.

Tots dos feien un viatge per Catalunya. Una tarda arribaren a Maresme.

A Peralada, Marqués preparava Festes lógicas per escriure uns mots a una amiga estrangera, cosa que durant molt de temps va fer el fillsof-poeta Ferran i Mayoral.

- A quin poble som? - preguntà Marqués quan he tingut tot a punt.

El Pujols, estranyat, contesta:

- A Maresme, home; el mateix nom t'ho indica.

El «Papilló»

En l'època que el «Papilló», era un periòdic polític, abans de llançar-se a la venda que li ha donat la fama, en la qual, dirigit per en Pujols, tanta velada va prendre, perquè es venia fins a Perpinyà, Palma de Mallorca i Alacant, l'empresa, alhora, purament política, no podia pagar gaire als treballadors que hi treballaven...

En Pujols, conformant a la modestia de la paga, estenia els rebuts en aquesta forma:

- He rebut de l'empresa la mèdica quantitat de tant...

En Pujols cantant el tenor Pineda

Quan en Francesc Pujols va arribar al castell dels tres dragons, d'En Pitarra, per a l'espectacle líric, amb músics del

nostre Morera, que va ésser representat al Liceu, hi va cantar el tenor Pineda que després ha estat tan cèlebre i que alhora, els feia les supliències del tenor Vendrell.

En Pineda, durant d'un magnífic can, no tenia encara l'experiència del teatre que avui té i sobretot per a la declamació es veia amb moltes dificultats, degut a la poca pràctica.

Moltes vegades en Francesc Pujols anava a fer tertúlia amb els actors del Teatre i acostumava a posar darrera el finestral gòtic del castell, que donava a l'escau.

En Pineda, vestit de guerra de l'Èter Majana, cantava i declamava el seu paper, però durant la declamació, malgrat la tènua que hi posava i a bona voluntat, de vegades es desviava un vers de l'obra d'En Pitarra.

Revertint amb l'arranador del *Cerret*, en Pineda que s'adonava de l'error, acostava a la finestra gòtica dissimuladament i a mitja veu deia:

- Dispensí, senyor Pujols...

En Pujols no cal dir que Parirava i li responia sempre:

- Enlaxant, enlaxant, no s'esperari que no ve d'un vers.

La pintura catalana

En Francesc Pujols ha dit moltes vegades que l'art nacional de Catalunya, és la pintura. Ell ha contribuït amb tota els seus esforços, al triomf de nostre art. Ell ha estat amic de tots els pintors nostres. Tinha una amistat cordial amb l'Esidre Novell, el nostre pintor màxim.

En Novell era l'essència de la pintura; vivia per pintar; no volia conèixer res més que la pintura i el seu art. No parlava de res més. Vivia preocupat només que per les seves teles. No pensava en família i si volia tenir un fill, era per a fer-lo ésser pintor. Tot ell respirava pintura, pinzells i colors...

- Vós - li deia en Pujols - no cobleia que pinésseu, perquè ja se us veu que sou pintor...

El canç dels vespers

Ant que amb motiu del triomf del catalanisme, molts municipis han decidit fer cantar els festes vesperals que encara porten el nom castellà, en la nostra llengua, han sortit els nous bàndols de castellonistes que voldrien tornar el costum de fer cantar els *grados de nit* en la llengua de Cervantes, com a la de Ramon Lull de servir per a cantar les hores i cantar el temps que fa.

A molts pobles els bàndols catalans i castellonistes han arribat a grans dimensions. Encara, en alguns, les lluites persisteixen, i no hi estat possible canviar la llengua del cant de la nit.

En Pujols, parlant d'aquestes lluites - en cilindrar com és -, va proposar una solució que podria ésser acceptada pels uns i pels altres.

Que els lletins cantin en italià, que és el llenguatge de les òperes.

El cometa d'Halley

Dels fenòmens naturals, els astronòmics són els més precisables. L'aparició d'un astre o l'eclipsi o el moviment, es precisi al minut i al segon.

En canvi les festes públiques, a Barcelona com a altres ciutats, s'organitzen encara a una hora determinada i sempre es retarden. Més no són exactes.

L'aparició del cometa d'Halley va consistir a llançar-lo com a altres llots, l'anunci equivalent a una festa pública. El dia i l'hora de la màxima aparició s'esperava com un espectacle popular.

- A quina hora és això del cometa? - va preguntar un amic a en Pujols.

- Donen que a les tres... però sempre serà, quarts de quatre - va respondre el nostre amic.